

Szigeti Fruzsina: A Debreceni Egyetem PhD-hallgatóinak vándorlási szándéka

1 Elméleti háttér

Az utóbbi években zajlott vándorlási folyamatokkal foglalkozó kutatások rámutattak arra, hogy a kivándorolni szándékozó magyarok egyre fiatalabbak és magas szinten kvalifikáltak

(Blaskó-Gödri, 2014; Dabasi-Halász-Kiss, 2018; Siskáné-Szilasi-Halász, 2014).

Úgy véljük, hogy a PhD-hallgatók mint (potenciális) vándorlók (ön)szelekcióját már a folyamat elején szükséges megismerni, elengedhetetlen felmérni a vándorlási hajlandóságot.

2 Kutatási kérdések

Mennyire jellemző a debreceni PhD-hallgatókra a vándorlási szándék?
Mi az alapvető különbség a potenciális vándorló és a vándorlástól elzárkózó PhD-hallgatók között?

A kérdések megválaszolásához fontos ismerni a doktoranduszok demográfiai jellemzőit (nem, életkor, családi állapot), szocioökonómiai státuszukat (szülők iskolai végzettsége, lakóhely településtípusa, anyagi helyzet), az elvándorlás ellen ható kapcsolati beágyazottságukat (lokális közösséghez tartozás, családi/baráti viszonyrendszer) valamint az elvándorlást segítő kapcsolatrendszerüket, melyet Sik (2018) migrációs buroknak nevez.

3 Minta

A doktoranduszok vándorlási hajlandóságát a PhD Student's Quality of Life and Migration Potential (PSQLMA) adatbázisból nyert adatok alapján vizsgáljuk. Az adatbázisban a 2016/2017/2 és 2017/2018/1 szemeszterben aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező debreceni doktoranduszok kérdőíves kikérdezés útján összegyűjtött válaszai szerepelnek (N=191). A minta a Debreceni Egyetem Karaira és a képzési területre reprezentatív, s a 2017-es alapsokaság közel 25 százalékát teszi ki.

4 Eredmények

Mintegy minden második válaszadó PhD-hallgató szándékában áll a külföldön történő letelepedés, mely háttérében kiváltó okként szerepel az anyagi javakon túl a kihívás, a tapasztalatszerzés és a jobb életminőség elérése.

A vizsgált doktoranduszok vándorlási szándéka nemtől, kortól, családi állapottól, mobilitási tőkeforrástól, szülők iskolázottságától független.

Az elvándorlás rizikócsoportjába tartoznak a migrációs burokkal rendelkezők és azok, akiknek a lakóhelyen fennálló erős és gyenge kötéseik nem túlságosan erősek vagy éppen hiányoznak.

5 Következtetések

A megkérdezett PhD-hallgatókra jellemző (potenciális) vándorlási folyamatok és a mögöttük meghúzódó okok között szerepel a jobb életszínvonal, a magasabb jövedelmi szint elérése, a szakmai kihívás és a tapasztalatszerzés.

Amennyiben azt szeretnénk, hogy a végzett PhD-hallgatók itthon maradjanak, szükséges fellendíteni a hazai tudományos karrierutakat, bővíteni az elhelyezkedési lehetőségeket.